

Sygn. akt III AUa 589/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Michał Bober
Sędziowie:	SSA Grażyna Czyżak SSO del. Tomasz Koronowski (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Sylwia Gruba

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2018 r. w Gdańsku

sprawy J. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość kapitału początkowego

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 5 marca 2018 r., sygn. akt VII U 4104/17

oddala apelację.

SSA Grażyna Czyżak SSA Michał Bober SSO del. Tomasz Koronowski

Sygn. akt III AUa 589/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 26 czerwca 2017r. pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego ubezpieczonego J. R., na dzień 1 stycznia 1999r., w wysokości 149.786,12 zł.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony J. R. domagał się jej zmiany poprzez uwzględnienie wypłat z funduszu premiewego za lata 1982-1986, uzyskiwanych z tytułu pracy w Zakładzie Rolnym (...).

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 5 marca 2018r., sygn. akt VII U 4104/17, Sąd Okręgowy w Gdańsku zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązuje pozwany organ rentowy do ustalenia wysokości kapitału początkowego ubezpieczonego J. R. z uwzględnieniem do podstawy wymiaru składek premii z funduszy premiowych wypłaconych ubezpieczonemu w latach 1982-1986 z tytułu zatrudnienia w Zakładzie Rolnym (...). Sąd ten oparł się na następujących ustaleniach i wnioskach:

W okresie od 16 listopada 1974r. do 14 października 1994r. ubezpieczony J. R. był zatrudniony w Zakładzie Rolnym (...), na stanowisku specjalisty ds. produkcji.

Tytułem wypłat z funduszu premiowego, w ramach powyższego zatrudnienia, ubezpieczony otrzymał następujące kwoty: za 1982 rok – 4341 zł, za 1983 rok – 7574 zł, za 1984 rok – 3463 zł, za 1985 rok – 33589 zł i za 1986 rok – 33589 zł.

Decyzją z 25 marca 2003r. pozwany ustalił wysokość kapitału początkowego ubezpieczonego, na dzień 1 stycznia 1999r., w wysokości 152.626,43 zł. Przy obliczeniu kapitału początkowego pozwany uwzględnił wypłaty z funduszu premiowego za lata 1982 – 1986, uzyskiwane przez ubezpieczonego z tytułu pracy w Zakładzie Rolnym (...).

W dniu 22 czerwca 2017r. ubezpieczony wniósł o ponowne ustalenie kapitału początkowego.

Zaskarżoną decyzją z 26 czerwca 2017 pozwany ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego ubezpieczonego, na dzień 1 stycznia 1999r., w wysokości 149.786,12 zł.

Przy obliczeniu kapitału początkowego pozwany nie uwzględnił wypłat z funduszu premiowego za lata 1982 – 1986, uzyskiwanych przez ubezpieczonego z tytułu pracy w Zakładzie Rolnym (...).

Pozwany wskazał w powyższej decyzji, iż w 1982r. fundusz premiowy podlega wliczeniu do 30 czerwca 1982r., w okresie od 30 czerwca 1982r. do 31 grudnia 1985r. fundusze premiowe nie podlegają w liczeniu, natomiast w 1986r. fundusz premiowy podlega wliczeniu, jeżeli wypłata funduszu nastąpiła po 29 grudnia 1986r..

Sąd I instancji wskazał, że stan faktyczny był w całości bezsporny, a wobec treści dokumentów zawartych w aktach sprawy, w tym w aktach ubezpieczeniowych, których wiarygodność nie była kwestionowana w trakcie postępowania przez żadną ze stron, również niewątpliwy, co zwalniało Sąd z dalszego postępowania dowodowego.

Odwołanie ubezpieczonego J. R. należało uwzględnić.

Istota sporu sprowadza się do oceny, czy pozwany, przy obliczaniu kapitału początkowego ubezpieczonego, zasadnie nie uwzględnił wypłat z funduszu premiowego za lata 1982-1986, uzyskiwanych z tytułu pracy w Zakładzie Rolnym (...).

Stosownie do art. 173 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017r., poz. 1373 ze zm., obecnie Dz.U. z 2018r. poz. 1270 ze zmianami; dalej: ustawa emerytalna), dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat (ust. 2). Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 1 stycznia 1999r. (ust. 3).

Zgodnie z art. 174 ust. 1 ww. ustawy, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2 (art. 174 ust. 2).

Zgodnie z § 74 rozporządzenia z dnia 28 czerwca 1982r. Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej przedsiębiorstw państwowych oraz dostosowania przepisów ustawy o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych do specyfiki niektórych przedsiębiorstw - w brzmieniu pierwotnym (1982.07.31 Dz.U. 1982 Dz.U. Nr 22, poz. 156) w przedsiębiorstwach handlu zagranicznego, w związku z ich specyficzną działalnością, mogą być tworzone następujące fundusze:

- 1) fundusz ryzyka handlowego,
- 2) dewizowy fundusz ubezpieczeń,
- 3) fundusz akwizycyjny.

W brzmieniu obowiązującym od 12 kwietnia 1984r. (Dz.U. 1984 Nr 20, poz. 95 t.j.) § 74 ww. rozporządzenia stanowił, iż przez roczne wynagrodzenie pracowników, o którym mowa w § 57 ust. 6 pkt 3, rozumie się wydatki pieniężne poniesione bezpośrednio przez przedsiębiorstwo na opłacenie pracy wykonywanej przez pracownika na rzecz przedsiębiorstwa. Do wynagrodzenia tego nie zalicza się równowartości świadczeń w naturze lub ekwiwalentów za te świadczenia, nagród jubileuszowych, premii eksportowych i innych wynagrodzeń nie wynikających z przepisów układu zbiorowego pracy.

Natomiast w brzmieniu obowiązującym od 20 czerwca 1986r. (Dz.U. 1986 Nr 23, poz. 113 t.j.) § 74 ww. rozporządzenia stanowił, iż:

1. Przedsiębiorstwo może ze środków funduszu załogi tworzyć fundusz premiowy.
2. Przedsiębiorstwo może uzupełniać z funduszu załogi zakładowy fundusz socjalny i zakładowy fundusz mieszkaniowy.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1986r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej przedsiębiorstw państwowych oraz dostosowania przepisów ustawy o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych do specyfiki niektórych przedsiębiorstw (Dz.U. Nr 47, poz. 229), wydanym na podstawie art. 3 ust. 6, art. 4 ust. 3, art. 7 ust. 3, art. 24 ust. 4, art. 42 ust. 1 pkt 6 oraz art. 43 ustawy z dnia 26 lutego 1982r. o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. z 1986r. Nr 8, poz. 44 i Nr 39, poz. 192) oraz art. 12 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960r. o zmianach właściwości w dziedzinie ubezpieczeń społecznych, rent, zaopatrzeń i opieki społecznej (Dz.U. Nr 20, poz. 119, z 1972r. Nr 11, poz. 81, z 1974r. Nr 39, poz. 231 i Nr 47, poz. 280, z 1985r. Nr 20, poz. 85 i z 1986r. Nr 33, poz. 165) i art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 23 stycznia 1968r. o funduszu emerytalnym (Dz.U. Nr 3, poz. 7 i z 1976r. Nr 40, poz. 235) zarządzono, co następuje:

§ 1 W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 czerwca 1982r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej przedsiębiorstw państwowych oraz dostosowania przepisów ustawy o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych do specyfiki niektórych przedsiębiorstw (Dz.U. z 1986r. Nr 23, poz. 113) wprowadzono się następujące zmiany:

- 5) § 74 otrzymał brzmienie:

„§ 74. 1. Przedsiębiorstwo gospodarki rolnej oraz państwowe gospodarstwo rolne uiszcza składki na ubezpieczenie społeczne pracowników w wysokości 14% od:

1) wynagrodzeń wypłaconych w ciężar kosztów,

2) premii i nagród wypłaconych z funduszu załogi do wysokości 50% wypłat indywidualnych, nie wyższej jednak niż kwota stanowiąca 12-krotność najniższego miesięcznego wynagrodzenia pracowników uspołecznionych zakładów pracy w dniu wypłaty,

2. Składki od wypłat, o których mowa w ust. 1 pkt 2, obciążają fundusz załogi.

3. Minister Finansów refunduje Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych różnicę między składką na ubezpieczenie społeczne pracowników obliczoną od wypłat, o których mowa w ust. 1, według stawki powszechnie obowiązującej a obliczoną w sposób określony w ust. 1.”.

Zgodnie z § 2 ww. rozporządzenia, § 1 pkt 5 wszedł w życie z dniem ogłoszenia, 30 grudnia 1986r..

Następnie Sąd Okręgowy przywołał uchwałę z 1 września 2010r., sygn. akt II UZP 6/10, lex nr 599444, w której Sąd Najwyższy przesądził, iż wypłacone w latach 1970-1976 premie z funduszu premiowego w Państwowych Gospodarstwach Rolnych podlegają, ze względu na obowiązek opłacania składki na cele emerytalne na podstawie ustawy z 23 stycznia 1968r. o funduszu emerytalnym (Dz.U. Nr 3, poz. 7 ze zm.), uwzględnieniu w podstawie wymiaru emerytury i renty (art. 15 ust. 1 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, t.j. Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Sąd I instancji podzielił powyżej wyrażony pogląd Sądu Najwyższego w całości, wskazując na dokonaną w tej uchwale wykładnię przepisów i zaznaczając, że także z tą wykładnią zgadza się w całości. Odnosząc rozważania Sądu Najwyższego do realiów niniejszej sprawy, w tym dokonaną wykładnię przepisów, Sąd I instancji stwierdził, iż w spornym okresie, tj. w latach 1982-1986, wykładnia ta pozostaje aktualna. Ustawodawca dopiero z dniem 30 grudnia 1986r.

w § 1 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1986r. zmieniającym

§ 74 rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej przedsiębiorstw państwowych oraz dostosowania przepisów ustawy o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych do specyfiki niektórych przedsiębiorstw (Dz.U. Nr 47, poz. 229) *expressis verbis* wyraził, iż przedsiębiorstwo gospodarki rolnej oraz państwowe gospodarstwo rolne uiszcza składki na ubezpieczenie społeczne pracowników w wysokości 14% od wynagrodzeń wypłaconych w ciężar kosztów oraz premii i nagród wypłaconych z funduszu załogi do wysokości 50% wypłat indywidualnych. Natomiast w spornych latach 1982-1986 podstawę prawną potrącenia składek z wypłaconych ubezpieczonemu spornych premii stanowiły wciąż przepisy ustawy z dnia 23 stycznia 1968r. o funduszu emerytalnym (Dz.U. Nr 3, poz. 7 ze zm.). Mocą art. 1 ust. 1 tej ustawy utworzono fundusz emerytalny z przeznaczeniem na wypłatę emerytur i rent oraz innych świadczeń emerytalnych przewidzianych dla pracowników i ich rodzin. Zgodnie z art. 2 dochód funduszu stanowiła między innymi część opłacanej przez zakład pracy składki na ubezpieczenia społeczne w wysokości 8,5% podstawy wymiaru składki oraz składka na cele emerytalne. Przepis art. 3 ustanawiał obowiązek opłacania składki na cele emerytalne w wysokości do 3% wynagrodzenia przez osoby otrzymujące wynagrodzenie ze stosunku pracy i z innych tytułów powodujących objęcie tych osób przepisami o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników (ust. 1), za wyjątkiem osób podmiotowo całkowicie zwolnionych od podatku od wynagrodzeń (ust. 2). Stosownie do § 1 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rada Ministrów z dnia 20 lutego 1968r. w sprawie podstawy wymiaru i wysokości składki na cele emerytalne (Dz.U. Nr 5, poz. 29) podstawę jej wymiaru stanowiły wynagrodzenia będące podstawą obliczania podatku od wynagrodzeń i otrzymywane (między innymi) przez pracowników z tytułu stosunku pracy. Składkę tę pobierały zakłady pracy potrącając ją przy wypłacie wynagrodzenia i przekazywały łącznie ze składką na ubezpieczenia społeczne w terminie i na zasadach określonych dla tej składki (§ 4 ust. 1 rozporządzenia). Z tego też względu dokonana przez Sąd Najwyższy w powołanej wyżej uchwale wykładnia art. 15 ustawy emerytalnej pozostaje aktualna w odniesieniu do spornych lat 1982-1986.

Mając powyższe na uwadze, na zasadzie art. 477¹⁴ § 2 kpc w związku z przywołanymi wyżej przepisami, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i zobowiązał pozwanego do ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego z uwzględnieniem do podstawy wymiaru składek premii z funduszy premiowych wypłaconych ubezpieczonemu w latach 1982- 1986 z tytułu zatrudnienia w Zakładzie Rolnym (...).

Pozwany złożył apelację od opisanego wyroku, zaskarżając go w całości i zarzucając mu naruszenie materialnego, tj. art. 173 i art. 174 ust. 4 w związku z art. 15 ust. 1-5 ustawy emerytalnej poprzez zobowiązanie organu rentowego do zaliczenia do podstawy wymiaru kapitału początkowego premii z funduszy premiowych wypłaconych ubezpieczonemu w latach 1982-1986 z tytułu zatrudnienia w Zakładzie Rolnym (...), podczas gdy od świadczeń wypłacanych z funduszu premiowego w spornym okresie nie istniał obowiązek odprowadzenia składki na ubezpieczenie społeczne. Wskazując na ten zarzut organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji pozwany wywodził, że nie zgadza się ze stanowiskiem Sądu I instancji. W opinii Sądu I instancji przedmiot sporu sprowadza się do oceny, czy ZUS przy obliczaniu kapitału początkowego ubezpieczonego, zasadnie nie uwzględnił wypłat z funduszu premiowego za lata 1982-1986, uzyskiwanych z tytułu pracy w Zakładzie Rolnym (...). Pozwany wskazał, że do podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjmuje się przeciętną podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego, a nie wszystkie składniki wynagrodzenia czy zarobki w całości z danego okresu. Mocą ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o zasadach tworzenia i podziału zakładowego funduszu nagród oraz zakładowych funduszy socjalnego i mieszkaniowego (Dz.U. Nr 27 póż.150) w państwowych jednostkach organizacyjnych, które dotychczas tworzyły fundusz zakładowy, fundusz za osiągnięcia ekonomiczne załóg lub fundusz za osiągnięcia techniczne i ekonomiczne, utworzono zakładowy fundusz nagród. Od 1 lipca 1982r., to jest do wejścia w życie ustawy z dnia 26 lutego 1982r. o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 7 poz. 54) zniesiony został w stosunku do przedsiębiorstw państwowych zakładowy fundusz nagród tworzony i wpłacany na zasadach ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o zasadach tworzenia i podziału zakładowego funduszu nagród oraz zakładowych funduszy socjalnego i mieszkaniowego. (Dz.U. Nr 27, poz. 150), a w jego miejsce ustawa wprowadziła fundusz załogi tworzony z zysku przedsiębiorstwa nagrody i premie z tego tytułu wypłacane były z osobowego funduszu płac, przy czym zgodnie z art. 10 ust. 4 ustawy z 26 lutego 1982r. o gospodarce finansowej... nie były od nich odprowadzane składki na ubezpieczenie emerytalne.

Na mocy przepisów § 1 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1986r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej przedsiębiorstw państwowych oraz dostosowania przepisów ustawy o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych do specyfiki niektórych przedsiębiorstw (Dz. U. Nr 47, poz. 229) przedsiębiorstwa zostały zobowiązane do uiszczania składki na ubezpieczenie społeczne za pracowników między innymi premii i nagród z funduszu załogi do wysokości 50% wypłat indywidualnych, nie wyższej jednak niż kwota stanowiąca 12-krotność najniższego miesięcznego wynagrodzenia pracowników uspołecznionych zakładów pracy w dniu wypłaty. Rozporządzenie to weszło w życie od dnia 30 grudnia 1986r., a zatem do podstawy wymiaru świadczenia można przyjąć wypłacane od tego dnia premie funduszu załogi tworzonego z zysku dla pracowników przedsiębiorstw gospodarki rolnej.

Ubezpieczony nie ustosunkował się do apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny aprobeje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku oraz przyjmuje je za własne, co oznacza, że nie zachodzi konieczność ich szczegółowego powtarzania (por. wyroki Sądu Najwyższego z 27 marca 2012r., III UK 75/11, LEX nr 1213419; z 14 maja 2010r., II CSK 545/09, LEX nr 602684; z 27

kwietnia 2010r., II PK 312/09, LEX nr 602700; z 20 stycznia 2010r., II PK 178/09, LEX nr 577829; z 8 października 1998 r., II KKN 923/97, OSNC 1999 nr 3, poz. 60). Ustalenia te nie były notabene kwestionowane przez apelanta.

Apelacja podlegała oddaleniu, ponieważ zaskarżona decyzja była wadliwa, chociaż z przyczyn innych niż wskazane w uzasadnieniu wyroku.

Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 175 ust. 4 ustawy emerytalnej ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego następuje w okolicznościach określonych w art. 114 tej samej ustawy. Tenże art. 114 ustawy emerytalnej stanowi w ust. 1, że w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organu rentowego, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli:

- 1) po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość;
- 2) decyzja została wydana w wyniku przestępstwa;
- 3) dowody, na podstawie których ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, okazały się fałszywe;
- 4) decyzja została wydana na skutek świadomego wprowadzenia w błąd organu rentowego przez osobę pobierającą świadczenie;
- 5) decyzja została wydana w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone, zmienione albo stwierdzono jego nieważność;
- 6) przyznanie świadczeń lub nieprawidłowe obliczenie ich wysokości nastąpiło na skutek błędu organu rentowego.

Żadna z przesłanek zastosowania cytowanego art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej w rozpatrywanej sprawie nie zaszła. Po pierwsze ubezpieczony do wniosku o przeliczenie kapitału początkowego nie dołączył żadnych nowych dowodów i nie wskazał na żadne takie okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji z dnia 25 marca 2003r. o ustaleniu wysokości kapitału początkowego, które miałyby wpływ na wysokość tego kapitału. Tego rodzaju dowodów nie pozyskał również organ rentowy. Po drugie pozwany nie twierdzi, aby decyzja z dnia 25 marca 2003r. została wydana w wyniku przestępstwa, dowody, na podstawie których ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, okazały się fałszywe, decyzja ta została wydana na skutek świadomego wprowadzenia w błąd organu rentowego przez osobę pobierającą świadczenie albo aby została ona wydana w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone, zmienione albo stwierdzono jego nieważność. Po trzecie nie było – zdaniem Sądu Apelacyjnego – podstaw do przyjęcia, aby nieprawidłowe obliczenie wysokości kapitału początkowego nastąpiło na skutek błędu organu rentowego, a zapewne właśnie w swoim błędzie pozwany upatrywał możliwości zmiany decyzji z dnia 25 marca 2003r.

Należy zwrócić uwagę, że przy obliczaniu kapitału początkowego w 2003r. pozwany oparł się m.in. na zaświadczeniach z dnia 16 stycznia 2001r. o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (Rp-7) z okresu zatrudnienia skarżącego w Zakładzie Rolnym (...) (k.24 i 25 pliku KP). Z treści zaświadczeń i zawartych w nich pouczeń należy wnosić, że ich wystawca (wówczas (...)/T G.) umieścił w tych zaświadczeniach tylko te składniki wynagrodzenia ubezpieczonego, które stanowiły podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. Można to wywodzić m.in. z zamieszczonych w zaświadczeniach adnotacji o uwzględnieniu funduszu premiewego w 50% w latach 1982-1983 (zaświadczenie k.24 pliku KP) i w latach 1984-1988 (zaświadczenie k.25 tego samego pliku). Przyjęcie zatem w zaskarżonej decyzji, że składniki wynagrodzenia wypłacone skarżącemu z funduszu premiewego w latach 1982-1986 nie zostały oskładkowane, bez wcześniejszego pozyskania dokładnej informacji źródłowej od przechowującego dokumentację placową Krajowego Ośrodka (...), tj. bez weryfikacji poprawności omawianych zaświadczeń, nie znajdowało żadnej podstawy faktycznej, a tym samym nie uprawniało do stwierdzenia, że przy wydaniu decyzji z dnia 25 marca 2003r. doszło do błędu organu rentowego przy obliczaniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego.

Okoliczność ta musiała skutkować przyjęciem, że złożone przez ubezpieczonego odwołanie podlegało uwzględnieniu, niezależnie od tego, czy argumentacja prawna organu rentowego z odpowiedzi na odwołanie i z apelacji była prawidłowa, czy też nieprawidłowa. Musiało to skutkować oddaleniem apelacji pozwanego na podstawie art. 385 kpc, gdyż zaskarżony wyrok odpowiada prawu, pomimo błędnego uzasadnienia.

Można natomiast zasygnalizować – mając na uwadze możliwość wszczęcia przez pozwanego z urzędu postępowania skutkującego pozyskaniem dokumentacji płacowej ubezpieczonego, z której będzie wynikał rodzaj i daty wypłat z funduszu premialnego za okres sporny – że wykładnia przyjęta przez Sąd Okręgowy wydaje się wątpliwa, skoro podstawą wymiaru składki na cele emerytalne było tylko takie wynagrodzenie, które stanowiło podstawę obliczenia podatku od wynagrodzeń (por. § 1 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 lutego 1968r. w sprawie podstawy wymiaru i wysokości składki na cele emerytalne – Dz.U. z 1968r. Nr 5 poz. 29 ze zmianami), a wypłaty z funduszu załogi nie wchodziły do podstawy naliczenia nie tylko składek na ubezpieczenie społeczne, ale i podatku od płac (do dnia 22 marca 1984r. art. 10 ust. 4, następnie art. 10 ust. 3, zaś od dnia 6 marca 1986r. art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 26 lutego 1982r. o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych – Dz.U. z 1982r. Nr 7 poz. 54, Dz.U. z 1982r. Nr 7 poz. 54 i Dz.U. z 1986r. Nr 8 poz. 44; por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1987r. w sprawie II URN 80/87 i wyjaśnienie ZUS z dnia 17 listopada 1982r. w sprawie podstawy wymiaru emerytur i rent z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa – Dz.Urz.ZUS.1982.7.24).

SSA Grażyna Czyżak SSA Michał Bober SSO Tomasz Koronowski